

**Μετὰ τὴν ἑορτήν
τῆς Ἰνδίκτου**

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ

αγαπητά,

Έφθασεν η πρώτη Σεπτεμβρίου, η πρώτη του εκκλησιαστικού έτους, την οποίαν προ ετών το Οικουμενικόν Πατριαρχείον και εν συνεχεία σύνολος η Ορθόδοξος ημών Εκκλησία ωρίσαμεν ως ημέραν προσευχής δια το περιβάλλον. Έκτοτε, λόγω και της ημετέρας πρωτοβουλίας ταύτης, έχει γενικευθή το ενδιαφέρον δια την προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος και πολλά λαμβάνονται μέτρα εν προκειμένω δια την αειφορίαν και την ισορροπίαν των οικοσυστημάτων αλλά και δια πάνσχετικόν προς αυτάς πρόβλημα.

Καθώς μάλιστα τυγχάνει γνωστόν και επιμεμαρτυρημένον ότι “ου λύονται οι νόμοι της φύσεως, ουδέ σαλεύονται, αλλά μένουσιν ακίνητοι” (πρβλ. Ιερού Χρυσοστόμου, Εις τον πτωχόν Λάζαρον ΣΤ , Ρ.Γ. 48,1042), οφείλομεν σήμερον να επικεντρώσωμεν την προσοχήν μας εις τας αφανείς επεμβάσεις του ανθρώπου εις την ισορροπίαν του περιβάλλοντος, η οποία διασαλεύεται όχι μόνον δι έμφανων καταστρεπτικών ενεργειών, ως αι εκριζώσεις των δασών, η υπεράντλησις των υδάτων, η εν γένει υπερεκμετάλλευσις των φυσικών και ενεργειακών πόρων και η μέσω διαρροής και αποθέσεως τοξικών και χημικών ουσιών μόλυνσις μεγάλων χερσαίων και υδατίνων περιοχών, αλλά και δι άφανων δια γυμνού οφθαλμού πράξεων. Και τοιαύται τυγχάνουν αι επεμβάσεις εις τα γονιδιώματα των εμβίωνόντων και η δημιουργία κατ αυτόν τον τρόπον μετηλλαγμένων ειδών αγνώστου εν συνεχεία μετεξελίξεως, ως και η ανεύρεσις τρόπων αποδεσμεύσεως τεραστίων δυνάμεων, των ατομικών και πυρηνικών, των οποίων η μη ορθή χρήσις δύναται να εξαφανίση παν ίχνος ζωής και πολιτισμού εις τον πλανήτην μας. Εις τας περιπτώσεις ταύτας δεν είναι η πλεονεξία και η επιθυμία της υπερισχύσεως τα μόνα κίνητρα των επιδιωκόντων να επέμβουν και να μεταλλάξουν τα έμβια όντα, τα οποία ο Θεός εδημιούργησεν ως «καλά λίαν», αλλά και η υπεροψία ωρισμένων όπως αντιπαραταχθούν εις την Σοφίαν του Θεού και αποδείξουν εαυτούς ικανούς να βελτιώσουν το έργον Αυτού. Η ψυχική στάσις αύτη χαρακτηρίζεται υπό των αρχαίων Ελλήνων ως “ύβρις”, δηλαδή υπεροπτική αυθάδεια του έχοντος περιορισμένον νουν έναντι του Πανσόφου και Παντοδυνάμου Δημιουργού.

Ασφαλώς δεν αντιτασσόμεθα προς την επιστημονικήν έρευναν, εάν και εφ’ όσον παρέχη επωφελείς υπηρεσίας εις τον άνθρωπον και το περιβάλλον. Τοιουτοτρόπως, η χρησιμοποίησις των πορισμάτων αυτής δια την θεραπείαν, παραδείγματος χάριν, ασθενειών είναι ασφαλώς θεμιτή, αλλά η βεβιασμένη εμπορική εκμετάλλευσις προϊόντων της συγχρόνου χημικής και βιολογικής

τεχνολογίας προ της τετελεσμένης διαπιστώσεως ότι είναι δια τον άνθρωπον αβλαβή, είναι ασφαλώς κατακριτέα, καθώς επανειλημμένως ωδήγησεν εις τραγικάς συνεπείας αυτόν και το περιβάλλον.

Η επιστήμη, καλώς πράττουσα, διαρκώς ερευνά και προσπαθεί να ερμηνεύση την φυσικήν νομοτέλειαν και τάξιν. Η εντολή του Θεού προς τούς πρωτοπλάστους “κατακυριεύσατε της γης” (Γεν. θ 1) παρέχει την άδειαν της ερεύνης και γνώσεως των φυσικών και βιολογικών μηχανισμών οι οποίοι δρουν εις αυτήν, δια να είναι σύνολον τό φυσικόν περιβάλλον παραδείσιον. Αρκεί η επιδίωξις της γνώσεως και η εκμετάλλευσις αυτής να μη στοχεύη μόνον εις το κέρδος και να μη είναι αλαζονική προσπάθεια οικοδομήσεως ενός νέου πύργου της Βαβέλ, δια του οποίου το δημιούργημα θα προσπαθήση να φθάση και ίσως, κατά την έπαρσιν ωρισμένων, να υπερβή καί Αυτόν τον Δημιουργόν. Δυστυχώς λησμονεί ενίοτε ο άνθρωπος ότι ο του “κάλλους γενεσιάρχης έκτισεν αυτά” (Σοφ. Σολ. ιγ , 3) και χείρ Κυρίου “εθεμελίωσε την γην, και η δεξιά Αυτού εστερέωσε τον ουρανόν” (πρβλ. Ησ. μη ,13).

Καθήκον, λοιπόν, ημών των ποιμένων της Εκκλησίας και των ανθρώπων του πνεύματος και της επιστήμης, αλλά και πάντων των ευλαβών χριστιανών, είναι να εργαζώμεθα το αγαθόν και κυρίως να προσευχώμεθα όπως ο Δημιουργός του παντός Θεός φωτίζη τούς ειδικώς με τα ανωτέρα θέματα ασχολουμένους επιστήμονας ίνα εν ταπεινώσει έναντι Αυτού και εν σεβασμώ προς την φυσικήν νομοτέλειαν και τάξιν εισέρχωνται εις τα ενδότερα αυτής και αποφεύγουν την δια λόγους οικονομικής εκμεταλλεύσεως η άλλους, ως ανεφέρομεν, βεβιασμένην χρησιμοποίησιν των πορισμάτων της ερεύνης των. Χρειάζεται μακρά πείρα δια να βεβαιωθή ότι αι διαπιστωθείσαι ευεργετικά επιρροαί εκ της εφαρμογής των νέων γνώσεων δεν συνεπάγονται παραπλεύρως επιβλαβείς παρενέργειας εις το περιβάλλον και βεβαίως εις αυτόν τούτον τον άνθρωπον.

Κατά την δημιουργίαν του κόσμου η τότε φωνή και το πρώτον πρόσταγμα του Κυρίου “οίον νόμος τις εγένετο φύσεως, και εναπέμεινε τη γη, την του γεννάν αυτή και καρποφορείν δύναμιν εις το εξής παρεχόμενος...” (Μεγάλου Βασιλείου, εις την εξαήμερον Θ , P.G. 29, 96A), εξασφαλίζουσα την αειφορίαν αυτής. Και η γη θα συνεχίση να γεννά και να καρποφορή εφ’ ὅσον αφεθῇ εις την φυσικὴν αυτής τάξιν και εφ’ ὅσον ημεῖς οἱ πάροικοι ἐπ’ αὐτῆς πορευθώμεν κατὰ τὰ προστάγματα και τὰς ἐντολὰς του Θεοῦ και φυλάττωμεν και ποιῶμεν αὐτάς. Τότε Εκείνος μόνον “δώσει τον υετόν ἡμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, και η γη δώσει τὰ γενήματα αὐτῆς, και τὰ ξύλα των πεδίων ἀποδώσει τον καρπὸν αὐτῶν [...] και φάγωμεθα τον ἄρτον ἡμῶν εις πλησμονήν και κατοικήσωμεν μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ἡμῶν. Και πόλεμος οὐ διελεύσεται δια τῆς γῆς ἡμῶν[...]” (πρβλ. Λευιτ. 26,4-5).

Προσευχόμενοι ἐπὶ τῇ ευσήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ και τῇ εἰσόδῳ του ἐνιαυτοῦ μετὰ Ἰησοῦ του Ναυῆ, Συμεῶν του ἱσαγγέλου και των ἐν Εφέσῳ ἐπταρίθμων παίδων και μετὰ του ἱεροῦ Ψαλμωδοῦ Δαυὶδ πρὸς τον Κύριον ὅπως ἐξαποστείλῃ το πνεῦμα Αὐτοῦ και ἀνακαινίσῃ το πρόσωπον τῆς γῆς (πρβλ. Ψαλμ. 103,30), εὐλογῶν τὰ ἔργα των χειρῶν Αὐτοῦ και καταξιῶν ἡμᾶς λυσιτελῶς περαιῶσαι τὴν του χρόνου περίοδον, ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ των ἐρευνώντων τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως τον φωτισμόν, τὴν χάριν και τὴν εὐλογίαν του Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

βιγ’ Σεπτεμβρίου α’

Ἀριθμ. Πρωτ. 735

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,

ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΤΟΥ

ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *